

Spreuken 7 (17-3-2019)

Vorige week hebben we gezien hoe Salomo zijn zoon, Rehabeam aan het onderwijzen was over verschillende situaties van het leven. Ook heeft hij verschillende types mensen aan hem voorgehouden, zodat Rehabeam wist hoe wel en niet te leven.

Vandaag gaan we verder waar Salomo vorige week gebleven is, hoe ga je om met de “vreemde vrouw”, de verleiding van overspel. Salomo gaat zijn zoon leren dat ‘Wijsheid helpt om verleiding te weerstaan.’

Hebreeën 13:4 “Laat het huwelijk bij allen in ere zijn en het huwelijksbed onbevlekt, want ontuchtplegers en overspelers zal God oordelen.”

- Dit is hoe God het huwelijk en seks bedoeld heeft; rein en heilig, om van te genieten binnen de grenzen van het huwelijk. Dat is wat Rehabeam moest leren, seks is tussen 1 man en 1 vrouw, die getrouwd zijn met elkaar. Elke andere vorm van verleiding op dit gebied moest worden weerstaan en afgewezen.

Salomo heeft zijn uitleg aan zijn zoon opgedeeld in 3 delen: 1) v1-5 de manier om verleiding te weerstaan, 2) v6-23 de verleiding van de vreemde vrouw, 3) v24-27 de gevolgen van wijsheid afwijzen.

1. De manier om verleiding te weerstaan (v1-5)

Salomo begint heel wijs met de manier om overeind te blijven, dat is belangrijker dan wat er komen gaat. Rehabeam moest weten wat goed was, zodat hij wat verkeerd was zou herkennen. Hij moest het contrast gaan inzien tussen de woorden van zijn vader (v1) en de woorden van de vreemde vrouw (v5). Hij moest het contrast inzien van de resultaten van die twee, leven door de woorden van zijn vader (v1-2) en de dood door de vreemde vrouw (v26-27).

Salomo gebiedt zijn zoon (v1) om zich aan deze woorden te houden. Hij zegt dit op gebiedende wijs, omdat het zo belangrijk is. Tegelijkertijd moet Rehabeam deze woorden opslaan, hij moet ze leren kennen. Salomo omschrijft een proces van de woorden leren kennen, maar ze ook al houden als hij ze nog niet helemaal begrijpt.

- Hier wordt een belangrijk principe genoemd voor ons: we hoeven niet alles te begrijpen, zeker niet in het begin. Sommige waarheid is gewoon zo. Gods goedheid en liefde zal ik nooit volledig begrijpen, maar toch moet ik die aannemen en accepteren. Zo ook met sommige van Gods geboden, aannemen en me er aan houden, ondanks dat ik het misschien niet begrijp.

Het resultaat van deze geboden in acht nemen, is leven (v2). Sommige geboden voelen niet leuk of goed, maar ze zijn wel tot leven. Rehabeam moest zijn vader vertrouwen, wij moeten God vertrouwen. Gods Woord heeft altijd het beste met ons voor, nooit zal het ons de verkeerde kant op sturen. Alleen het is niet altijd leuk, kiezen we dan voor onszelf of voor God?

- Het moet bewaard worden als “je oogappel”. Letterlijk wijst Salomo hier op de pupil van je oog. De pupil is het belangrijkste onderdeel van je oog.

Bruce Waltke: “Dit meest delicate en kostbare deel van het menselijk lichaam is essentieel voor verlichting en richting – zonder de pupil is er slechts duisternis – en belichaamt zo wat de meest ijverige bescherming nodig heeft.”

- o De gehoorde woorden, het onderwijs, alles moest goed opgeborgen en beschermd worden. Zonder die bescherming zou de zoon het kunnen vergeten, o.i.d. en zou hij alsnog kunnen vallen voor de verleiding die komt.

Hij moest dit onderwijs op zijn vingers binden en op de tafel van het hart schrijven (v3). De Joden nemen dit letterlijk en binden gebedskoorden om, de *tephillin*. Voor ons betekent dit dat we het niet moeten vergeten, zorgen dat we het in zicht hebben (vingers) en dat het belangrijk voor ons is (hart).

Rehabeam moest wijsheid zo dierbaar achten als zijn zus en inzicht als een familielid (v4). Zo dichtbij moeten wijsheid en inzicht komen, om verleiding te weerstaan. Het doel van wijsheid en inzicht was om hem te “bewaren voor de vreemde vrouw” (v5), om weerstand te kunnen bieden tegen de vleierende woorden die zijn kant op gingen komen.

- De kerk is kwijt hoe belangrijk Gods wijsheid en inzicht zijn. De kerk is kwijt dat Gods Woord het enige is dat ons kracht geeft om verleiding te kunnen weerstaan. Alleen dat wat de Geest van God ons leert, kan ons weerhouden van zondigen met de vreemde vrouw.

De vraag is of wij willen luisteren naar Zijn Woorden, of wij willen luisteren naar Zijn wijsheid en inzicht.

Spreuken 3:7 “Wees niet wijs in je eigen ogen: vrees de HEERE en keer je af van het kwade.”

Te vaak willen wij zelf wijs zijn, door methodes, maniertjes, etc. i.p.v. dat we God zoeken, Zijn Woord op plek 1 zetten en Hem navolgen zoals Hij dat voorschrijft. Wat is de plek van Gods Woord in jouw leven? Doe jij je best om Gods Woord op te slaan, is het dierbaar voor jou? Als wel, dan is dat tot leven. Als niet, dan is dat tot de dood. Wat kies jij?

2. De verleiding van de vreemde vrouw (v6-23)

Vanaf hier gaat Salomo vanuit de ‘ik’ vorm een verhaal vertellen over hoe de vreemde vrouw werkt en wie in haar val trapt. Vanuit zijn huis kijkt ziet hij (v6) hoe een onverstandige jonge man (v7) op straat liep (v8). De jongeman loopt in de buurt van het huis van deze vrouw, ’s avonds, in de schemering.

- Situatie: jonge man, die zich niet toegewijd heeft aan het gebod en het onderricht. Deze jongeman loopt op de verkeerde plek, op het verkeerde moment. Het donker is een tijd waarin mensen ‘ongezien’ zonde doen, waarin ze onherkenbaar dingen kunnen doen.
 - o Deze jongeman wist blijkbaar niet, of handelde er niet naar, dat dit een slecht tijdstip was om buiten in het donker te zijn. Deze jongeman had beter kunnen en moeten weten, maar hij luistert niet naar onderwijs. Daar gaat hij de vruchten van plukken.

Nu wordt de vrouw zelf geïntroduceerd in het geheel, Salomo ziet de vreemde vrouw en omschrijft haar. Deze omschrijving zegt heel veel over deze vrouw, haar intenties en hoe haar te herkennen. Dit is tegenwoordig voor ons niet allemaal meer zo overduidelijk, maar de kern is hetzelfde:

- Uitgedost als een hoer (v10)

De kleding van deze vrouw is gericht op verleiden en aandacht trekken. Haar kleding is die van een hoer, iemand die haar lichaam verkoopt. De jongeman zal hierdoor verleid worden.

- Arglistig van hart (v10)

Haar kleding matcht haar hart. Letterlijk is haar hart ‘sluw, listig en geslepen’. Deze vrouw weet wat ze wil bereiken en hoe dat te doen. Haar kleding is een uiting van haar hart en laat zien dat haar lust haar verlangen is.

- Onrustig (v11)

Letterlijk is ze luidruchtig. Aangezien ze gekleed was als een hoer, zeggen sommige commentatoren dat ze waarschijnlijk aan het zingen was, om klanten aan te trekken. Hoe meer lawaai, hoe meer je opvalt. Ze combineerde dus uiterlijk met geluid om mannen aan te trekken.

- Opstandig (v11)

Dit heeft het idee van koppig en rebellie. Deze vrouw kiest losbandigheid boven andere dingen. Ze kiest ervoor om zo te doen, om tegen Gods wet in te gaan.

- Voeten bleven niet thuis (v11)

Ze vindt geen rust thuis, dus gaat ze de straat op om ‘rust’ te vinden in andere dingen.

- Loert overal (v12)

Deze vrouw ligt op verschillende plekken op haar prooi te wachten, als een roofdier. Ze zegt later (v15) dat ze specifiek deze jongeman zocht en blij was met hem; dat zei ze waarschijnlijk tegen elke man. Ze misleidde hem, want ze loert overal, op staat, plein, etc. om haar prooi te vinden.

- Haar tactiek (v13)

Ze grijpt de jongeman vast en kust hem direct. Ze laat er geen gras over groeien, ze gaat direct op haar doel af. Daarnaast versterkt ze haar gezicht en liegt ze tegen hem, in het NL ‘met een stalen gezicht’. De jongeman kon niet herkennen dat ze loog.

Brenner en Van Dijk-Hemmes: “haar aanpak van hem grijpen en zoenen, en haar schaamteloze en verleidelijke woorden, zijn de vrouwelijke tegenhanger van verkrachting door een man. De man overmeestert de vrouw door brute kracht; de vrouw door verleiding.”

- De jongeman is compleet kansloos tegen deze vrouw. Hij heeft niet de basis om hier tegenin te gaan, hij heeft niet het onderwijs in zijn hoofd en zijn hart om hem hier uit te redden.

Met haar stalen gezicht (v13), begint ze tegen de jongeman te liegen (v14-20), om hem over te halen met haar mee te gaan. Ze vleit hem, ze zorgt ervoor dat hij zich heel speciaal voelt, waardoor hij alles vergeet, behalve wat zij zegt.

De woorden die ze gebruikt (v14) zijn heel misleidend. Het kan er namelijk op lijken dat ze Joodse termen gebruikt, offers, geloften, etc. om de jongeman gerust te stellen. Het kan dat deze vrouw zegt dat ze net haar offers gebracht om ceremonieel rein te worden van haar ongesteldheid, waarna ze weer vrij is om seks te hebben (met haar eigen man).

- Commentatoren vallen over elkaar heen om te zeggen dat deze vrouw een afgodendienares was, misschien zelfs een priesteres van een afgod.

Hoe dan ook, ze misleid de jongeman. Ze vleit hem (v15), door te zeggen dat ze naar hem specifiek op zoek was.

- Hij, de perfecte man, naar wie iedereen zoekt, die echt geweldig is, alleen maar goed doet, lekker ruikt, er altijd geweldig uit ziet, etc. Deze woorden zijn niet te weerstaan voor deze jongeman, dit zijn de woorden die hij graag hoort van een mooie vrouw.
 - o Dit geldt niet alleen voor mannen, vrouwen zijn op deze manier ook te verleiden. Dit hele verhaal is ook van toepassing op vrouwen, zij het anders dan bij de man.

Ze zegt woorden (v16-20) die, zeker voor een onverstandige jongeman, niet te weerstaan zijn. Een bed met duur linnen, alleen voor hem. Allerlei dure specerijen om alles lekker te doen ruiken, alleen voor hem. Samen dronken worden van de 'liefde', alleen voor hem. Samen genieten van 'grote liefde', alleen voor hem. Dit is niet zomaar te weerstaan, hiervoor is iets heel speciaals nodig.

- Salomo wil dat zijn zoon het Woord van God in zich heeft wonen, zodat hij door dat Woord sterk staat tegen verleiding.

Psalm 119:9-11 *"Waarmee houdt een jongeman zijn pad zuiver? Als hij dat bewaart overeenkomstig Uw woord. Ik zoek U met heel mijn hart, laat mij van Uw geboden niet afdwalen. Ik heb Uw belofte in mijn hart opgeborgen, opdat ik tegen U niet zondig."*

Gods Woord, Gods geboden en onderricht is wat deze jongeman nodig heeft. Het horen en ernaar luisteren, horen en doen. Te vaak weten we als christenen wel wat God zegt, zonder dat we er naar handelen, te vaak weten we veel meer dan dat we doen. De vraag is of we Gods Woord de autoriteit geven die God Zelf het gegeven heeft.

2 Timotheüs 3:16-17 *"Heel de Schrift is door God ingegeven en is nuttig om daarmee te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid, opdat de mens die God toebehoort, volmaakt zou zijn, tot elk goed werk volkomen toegerust."*

Vindt jij dat "Heel de Schrift" door God gegeven is en nuttig is, of alleen de delen die jij fijn vindt? Is die hele Schrift nuttig om "te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de rechtvaardigheid", of mag Gods Woord maar kleine dingen in jou doen? Heel veel staat of valt met hoe we Gods Woord zien, want hoe we Gods Woord zien vertelt hoe we God Zelf zien. Hij is de Schrijver van dit Woord, hoe je Zijn woorden ziet vertelt hoe je Hem ziet. Hoe zie jij Gods Woord?

De methodes van deze vreemde vrouw zijn erop gericht om de jongeman om te praten. Ze praat het overspel nergens echt goed, maar ze wil dat hij weet dat ze niet gepakt zullen worden. Het laatste wat hem misschien nog tegenhield, was de pakkans; die neemt ze weg (v19-20).

- Deze vrouw wil alleen seks met deze jongeman, ze geeft geen commitment voor een relatie na de seks. Deze vrouw is zelf misleid, gevangen in haar lust en niet gericht op Gods wil. Haar argumenten om deze jongeman over te halen zijn allemaal egoïstisch, gebaseerd op haar eigen lust en niet God erend.

Na al deze vleierende en 'geruststellende' woorden (v21-22), kan deze jongeman niet anders dan meegaan. Hij is niet bestand tegen haar grote overredingskracht en het geveel van haar lippen (v21). Deze vrouw begrijpt dat vleien meer bereikt dan welke andere woorden dan ook. Dit kan je op een positieve manier ook toepassen in je eigen huwelijk.

- Wijsheid had hem geleerd om weg te rennen in zo'n situatie. Inzicht had hem geleerd om niet te luisteren naar haar woorden. Onderwijs had hem gewezen op Gods bedoeling met seks, namelijk alleen binnen het huwelijk. Gods geboden hadden hem gewezen op het verbod op seks buiten het huwelijk. Hij heeft geen van deze dingen heersen in zijn hart, in zijn gedachten.

Hij gaat met de vrouw mee (v22), *“zoals een rund ter slachting gaat”, “zoals een dwaas in een enkelboei als straf”*. Hij heeft geen idee wat hem te wachten staat, hij denkt niet goed na, hij is alleen maar bezig met de lust die hem voorgeschoteld is.

- Waar God wil dat hij aan de eeuwigheid denkt, is deze jongeman bezig met de korte termijn gevolgen; een fijne avond, het goede gevoel van seks, gezien worden, gehoord worden, geveild worden met woorden. Zijn blik was niet op God, maar op wat deze wereld te bieden had.
 - o Mozes is ons voorbeeld van wat de juiste blik is. Hebreeën 11:25 leert dat Mozes het plezier van deze wereld zag voor wat het was, tijdelijk. Hij zag dat Gods weg, Gods eer, God en Zijn geboden om de eeuwigheid gingen. Eeuwig vs tijdelijk; en toch kiezen we zo vaak voor tijdelijk. Dit is waar Gods Woord onze gedachten moet veranderen, waar we onze wil ondergeschikt moeten maken aan dat Woord.

De jongeman deed dat niet, en hij plukt de vruchten ervan (v23). Een pijl zal zijn lever splijten, hij is als een vogel die niet weet dat hij gevangen zit tot de dood.

Bruce Waltke: “Domme dieren zien geen connectie tussen een val en de dood, en moreel dome mensen zien geen connectie tussen hun zonde en de dood.”

Waar het rund niet inziet wat het slachthuis doet (v22) en de dwaas de enkelboei niet op waarde schat, zo schat deze jongeman de val van deze vrouw niet op waarde. Zonder Gods Woord zal ons morele kompas niet juist staan, het zal altijd neigen naar zonde, naar onze lust. Met Gods Woord zullen we dingen gaan zien voor wat het is, zonde, leidend naar de dood.

- Zonde is echt, zonde is het probleem van ieder mens. Allen hebben gezondigd (Romeinen 3:23), allen verdienen de doodstraf door die zonde (Romeinen 6:23). Jij, ik, wij allemaal. Dat is waarom Gods Woord zo belangrijk is, want niet alleen identificeert het het probleem, het geeft ook de oplossing: Jezus Christus. Zonde verdient de doodstraf en als rechtvaardig God moet Hij deze straf uitdelen. Jezus heeft die straf voor ons gedragen, door te sterven aan het kruis (Romeinen 5:8) en weer op te staan uit de dood. Om gered te zijn van de eeuwige dood die ieder mens wacht, hoef je alleen te geloven en uit te spreken dat Hij dit voor jou gedaan heeft en dat je het aanneemt (Romeinen 10:9-10).

Dat is de kracht van Gods Woord, dat is waar deze jongeman op terug moest vallen, maar niet deed. Dat is de kracht die God voor ons heeft, elke dag weer. Dit is wat elke dag voor ons van levensbelang is, elke dag van belang om staande te blijven tegen verleiding als deze.

3. De gevolgen van wijsheid afwijzen (v24-27)

Salomo wil dat zijn zoon, maar ook andere kinderen, begrijpen wat nu echt belangrijk is (v24). Er moet naar de stem van de vader geluisterd worden, naar zijn woorden. Die stem moet belangrijker zijn, meer leidend zijn dan de stem van de vreemde vrouw.

- Ook wij moeten Gods woorden, de woorden van onze hemelse Papa, tegenover de woorden van verleiding zetten. Gods Woord moet dan belangrijker zijn, Gods Woord moet meer gewicht dragen, Gods Woord moet meer voor ons zijn dan de woorden van verleiders.

Het belangrijkste is dat het hart ook op het juiste gericht is (v25), als het hart gaat dwalen maakt het niet uit wat je denkt. Het hart zal het altijd winnen van het denken, het hart bekeert je denken. De reden dat het hart niet moet afwijken en afdwalen, is het resultaat van de wegen van deze vrouw.

v26-27 laten zien dat de weg van deze vreemde vrouw naar de dood leidt. Overspel met deze vrouw levert dodelijk gewonden en dood op (v26). Haar huis leidt naar het graf, de binnenkamers van de dood (v27).

- Veel mensen vallen voor de zonde van lust; jong, oud, sterk, zwak, rijk, arm, slim, niet-slim, etc. Zonde weet altijd die zwakke plek te vinden, waardoor je toch toe gaat geven. Deze

zonde heeft al zoveel kapot gemaakt, zoveel gedood. Zoveel huwelijken, relaties, lichamen (SOAs) kerken, bedrijven, etc. allemaal kapot door overspel.

1 Thessalonicenzen 5:23 *"En moge de God van de vrede Zelf u geheel en al heiligen, en mogen uw geheel oprechte geest, de ziel en het lichaam onberispelijk bewaard worden bij de komst van onze Heere Jezus Christus."*

- Alleen God Zelf kan ons hiervoor behoeden, alleen door naar Zijn Geest te luisteren zullen we staande kunnen blijven. Ezechiël 36:27 leert dat Gods Geest het gehoorzamen van Gods geboden in ons wil doen; Hij moet het in ons doen, niet wij zelf. De vraag is of wij ons overgeven aan God of aan onze eigen verlangens; of we luisteren naar Gods Woord of naar de stem van verleiding.
 - o Voor de duidelijkheid, dit geldt voor elke vorm van verleiding. Verleiding komt niet binnen met: dit is slecht voor je, doe je mee? Verleiding, voor elke zonde, zal goed klinken, verleidelijk, aantrekkelijk; uiteindelijk leidt het tot de dood.

Salomo wilde zijn zoon bijbrengen dat Gods wijsheid helpt om verleiding te weerstaan.

1) Wijsheid zegt: Je moet op sommige plekken niet komen.

De jongeman moest niet bij het huis van de vreemde vrouw komen, ook jij moet op bepaalde plekken niet zijn. Als je weet dat je daar verleid wordt, ga er niet heen. Wees slim en houd je daar ver van.

2) Wijsheid zegt: Luister naar Gods Woord.

Voed jezelf elke dag met Gods Woord; lees de Bijbel, luister preken, kom samen met christenen. Zorg dat je weet wat de Bijbel zegt, zodat je dat kan gebruiken wanneer je verleid wordt.

Gods Woord heeft wijsheid voor elke situatie. Verleiding, blijdschap, verdriet, ontmoedigd, alleen; in elke situatie is Gods Woord toereikend. In elke situatie is Gods Woord wat je nodig hebt, omdat God Zelf door Zijn Woord spreekt. Door naar Zijn Woord te gaan, ren je naar God toe en Hij is genoeg.

3) Wijsheid zegt: Rol van ouders.

Ouders, het is jullie taak om je kinderen Gods Woord bij te brengen. Het is jullie taak om je kind te leren Gods Woord te lezen, te bestuderen en te gebruiken in het dagelijks leven. Laat zien hoe dat werkt en leef het Woord van God, juist ook naar je kinderen.

4) Wijsheid zegt: God vergeeft.

Als jij gevallen bent voor de vreemde vrouw/man, gezondigd hebt, God vergeeft als je Hem dat vraagt (1 Johannes 1:9). Ga naar Hem toe, laat Hem herstellen brengen. God is goed, liefdevol en trouw, Hij zal niemand afwijzen die Hem oprecht zoekt. Zoek Hem, zij het voor het eerst, zij het voor de zoveelste keer. Hij staat met open armen op je te wachten, want je bent Zijn kind.

Psalm 119:10-11 *"Ik zoek U met heel mijn hart, laat mij van Uw geboden niet afdwalen. Ik heb Uw belofte in mijn hart opgeborgen, opdat ik tegen U niet zondig."*